

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

KULTŪRIZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS "LATVIJAS SKOLAS SOMA" IZVĒRTĒJUMS PAR LAIKA POSMU NO 2018./2019. LĪDZ 2022./2023. MĀCĪBU GADAM

Anda Laķe, Līga Vinogradova un Sabīne Ozola

LKA Kultūras un mākslu institūts

13.03.2024. | Rīga

PREZENTĀCIJAS SATURS

1. Izvērtējuma dizains un metodoloģija (t.sk. mērķis, uzdevumi, galvenie jautājumi)
2. Programmas ieviešanas vides konteksta raksturojums
3. Izvērtējuma rezultāti: ekspertu vērtējumi
4. Izvērtējuma rezultāti: skolotāju vērtējumi
5. Izvērtējuma rezultāti: skolēnu vērtējumi
6. Izvērtējuma rezultāti: kultūras nozares vērtējumi
7. Ieteikumi

INFORMĀCIJA PAR IZVĒRTĒJUMU

- **Izvērtējuma īstenotājs:** Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras un mākslu institūts
- **Izvērtējuma pasūtītājs:** Latvijas Nacionālais kultūras centrs
- **Mērķis:** veikt ārēju kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” darbības izvērtējumu par laika posmu no 2018./2019. mācību gada līdz 2022./2023. mācību gadam, kā arī iegūt informāciju, kas izmantojama lēmumos, lai uzlabotu Programmas ieviešanas efektivitāti.
- **Izvērtējuma īstenošanas laiks:** no 24.05.2023. līdz 20.12.2023.

GALVENIE IZVĒRTĒJUMA JAUTĀJUMI

1. Kādas **kontekstuālas iezīmes** raksturo Programmas ieviešanas vidi?
2. Kā galvenās **Programmas mērķa grupas** (izglītojamie, kuri apgūst pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas, šo izglītības iestāžu pedagogi, kultūras un radošā sektora operatori, izglītības un kultūras politikas veidotāji) raksturo **un vērtē izvirzīto Programmas mērķu un plānoto rezultātu sasniegšanas procesu, būtiskākos šķēršļus un labās prakses?**
3. Kā iesaistītās puses vērtē **Programmas turpināšanas nepieciešamību** pēc tās piecu gadu darbības rezultātiem?

METODES UN DATU AVOTI

LATVIJAS
SKOLOTĀJU
INTERNETA
(CAWI)
APTAUJA
(n=903)

LATVIJAS
12. KLAŠU
SKOLĒNU
INTERNETA
(CAWI)
APTAUJA
(n=577)

KULTŪRAS
NOZARES
PROFESIONĀĻU
FOKUSGRUPU
DISKUSIJAS
(6 fokusgrupu
diskusijas)

PADZIĻINĀTĀS
EKSPERTU
INTERVIJAS
(7 ekspertu
intervijas)

Programmas spilgta iezīme ir tās **starpnozariskais raksturs**, kas liek to vērtēt kā **unikālu** Latvijas politikas veidošanas telpā.

Programma uzskatāma par **starpnozaru politikas labo praksi**, jo risina vairāku politikas jomu problēmjaudājumus (izglītības, kultūras, jaunatnes politikas, labklājības, sociālās atstumtības risku mazināšanas, reģionālās politikas utt).

Programmas ieviešanas procesā attīstīta nacionāla un vietēja mēroga politikas veidotāju **sadarbības vide**, kā arī sekmēta ārvalstu labo prakšu **jēgpilna adaptēšana** Latvijas izglītības un kultūras videi.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

KULTŪRIZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS "LATVIJAS SKOLAS SOMA" IEVIEŠANAS VIDES KONTEKSTA RAKSTUROJUMS

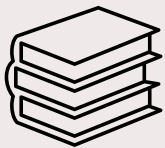
IEVIEŠANAS VIDES FAKTORI (I)

Tiesiski normatīvās vides attīstība

- Tiesiski normatīvā bāze kā Programmas **ilgtspēju garantējošs ietvars**.
- Grozījumi Izglītības likumā – definētas četras būtiskas normas, kas vērstas uz Programmas **ietekmes nostiprināšanu izglītības sistēmā**, tādejādi **līdzsvarojoš politisko atbildību** starp kultūrpolitiku un izglītības politiku.
- Tiesiski normatīvās bāzes attīstība nodrošināja **atvērtus ieejas nosacījumus** dalībai Programmā, nodrošinot kultūras vajadzību apmierināšanas iespēju vienlīdzību visiem izglītojamajiem.

IEVIEŠANAS VIDES FAKTORI (II)

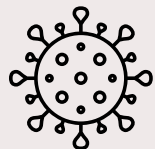

Izglītības satura reforma

- Pozitīvi Programmas ieviešanu ietekmēja **Skola2030 reformas vērtību sakritība** ar Programmas vērtībām, jo īpaši centieni mazināt pasīvu, no reālās dzīves situācijām atrautu zināšanu apguvi, izolētu prasmju attīstību.
- Negatīvie efekti vairāk saistīti ar kopējo **reformas radīto psiholoģisko nogurumu pedagogu kopienā**, kas izpaudās kā salīdzinoši zema gatavība pieņemt reformas principus un negatīva kopējā ievirze pret jebkuru inovāciju sistēmā, kas rada pārmaiņas.

IEVIEŠANAS VIDES FAKTORI (III)

Covid-19 pandēmijas izraisītie epidemioloģiskie ierobežojumi

- Ietekmēja Programmas saturu pozitīvā ziņā – palielinot kultūras un mākslas norišu skaitu **digitālā vidē**, paverot ceļu arī daudzām **eksperimentālām un inovatīvām** mākslas formām.
- Ietekmēja Programmas saturu negatīvā ziņā – ierobežojot kultūras un mākslas **pieredzes daudzveidību**, samazinoties **klātienē** kultūras norišu pieredzei, vienlaikus apgrūtinot arī Programmas norišu izvēli.

IEVIEŠANAS VIDES FAKTORI (IV)

Administratīvi teritoriālā reforma

- Samazinoties pašvaldību skaitam, izmainījās arī pašvaldību **koordinators skaits** un notika **personāla nomaiņa**, uzliekot zināmu administratīvu slogu, ko prasīja jaunu darbinieku apmācība un koordinators sadarbība ar daudz lielāku izglītības iestāžu skaitu vienas pašvaldības robežās.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

PROGRAMMAS MĒRĶU SASNIEGŠANAS NOVĒRTĒJUMS EKSPERTU VIEDOKĻOS

EKSPERTU VĒRTĒJUMS PAR PROGRAMMAS MĒRĶU SASNIEGŠANU

- **Pozitīvi vērtēts:** potenciāls stiprināt kultūras izpratnes un izpausmes kompetenci, sniedzot būtisku ieguldījumu izglītības satura apguvē un jaunu pieeju attīstībā.
  - **Neviennozīmīgi vērtēts:** kapacitāte mazināt sociālās nevienlīdzības izpausmes.
  - **Kritiski vērtēts:** spēja savā piedāvājumā nodrošināt tradicionālās un laikmetīgās kultūras un mākslas piedāvājuma līdzsvaru.
- Programma ir izteikti starpnozarisks, jo skar vairākas rīcībpolitikas jomas (izglītības politika, kultūrpolitika), un veido saiknes starp valsts, pašvaldību, nevalstisko un komercsektoru kultūras nozarē un izglītības nozarē.
  - Darbību kopumā vērtē ļoti augstu, atzīstot, ka tās ieviešanas process nodrošina definētā mērķa sasniegšanu.
  - Visi eksperti uzskata, ka ieguldījumi Programmas ieviešanā ir lietderīgi gan savā unikalitātē, gan salīdzinājumā ar ieguldījumiem citos izglītības sistēmas attīstības projektos, norādot, ka kopumā Programma ir sasniegusi savu mērķi gan pēc “burta”, gan jēgas.

EKSPERTU VĒRTĒJUMS PAR PROGRAMMAS IETEKMI UZ IZGLĪTĪBAS PROCESIEM

- Programmas pārvaldībā tiek **mērķtiecīgi strādāts pie Programmas norišu integrācijas izglītības saturā**, jo īpaši strādājot pie metodisko materiālu izstrādes, kur ietverti konkrēti mācību stundu risinājumi.
- Ietekme uz skolēnu motivāciju apgūt jaunas zināšanas vairāk raksturota kā vēlama un teorētiski iespējama, mazāk minēti konkrēti argumenti saiknes pastāvēšanai starp Programmas ietvaros iegūto kultūras pieredzi un motivāciju.
- Programmas ietekme uz informācijas ieguves dažādošanas procesiem izglītības saturā un metodisko materiālu klāstā ir palielinājusies Programmas ieviešanas gaitā.
- Programmas iespaidā ievērojami intensificējusies daudzvirzienu sadarbība: starp klašu audzinātājiem un priekšmetu skolotājiem, starp dažādu priekšmetu skolotājiem, starp izglītības iestāžu vadību un skolotājiem, starp pašvaldību koordinatoriem un izglītības iestādēm. Tas veicinājis pieredzes un ideju, viedokļu apmaiņu, kā arī kopējas intereses pieaugumu par Programmas norisēm.
- Kā vienu no Programmas unikalitātes iezīmēm eksperti atzīst to, ka pirmo reizi Latvijas kultūrtelpā mērķtiecīgi, ar valsts atbalstu, tiek veicināts un veidots bērniem un jauniešiem paredzēts kultūras piedāvājums, kā arī attīstītas prakses, kas šo piedāvājumu klasificē, rekomendējot mākslinieciski augstvērtīgu piedāvājuma daļu.

EKSPERTU VĒRTĒJUMS PAR PROGRAMMAS IETEKMI UZ KULTŪRAS PROCESIEM

- Eksperti atzīst, ka Programma būtiski ietekmē radošo profesionāļu nodarbinātību, jo īpaši darba tirgus nevalstiskā sektora segmentā, ko veicina gan sistemātiskais VKKF konkursa kārtībā pieejamais finansējums, gan Programmas ietvara piemērotība multi-nodarbinātības modelim.

- Programma veicinājusi ne tikai produktu kvantitatīvu pieaugumu, bet arī izmaiņas piedāvājuma struktūrā un kvalitātē, veicinot
  - 1) jaunu kultūras un mākslas operatoru ienākšanu (piemēram, nevalstiskā sektora);
  - 2) atsevišķu mākslas nozaru aktivitāti šī piedāvājuma veidošanā;
  - 3) mērķtiecīgāk radītu piedāvājumu konkrētiem vecuma segmentiem un izglītības satura komponentēm;
  - 4) attīstījusi nozares pārstāvju skatījumu uz bērnu auditoriju kā nozīmīgu un prasīgu auditorijas segmentu.

EKSPERTU VĒRTĒJUMS PAR PROGRAMMAS DARBĪBAS ATBILSTĪBU DEFINĒTAJIEM PAMATPRINCIPIEM

- 1) visu skolēnu iesaiste, nodrošinot līdztiesīgumu kultūras norišu pieejamībā;
- 2) tradicionālo kultūras vērtību un laikmetīgās kultūras un mākslas norišu līdzsvars ;
- 3) saikni ar tiešo mācību saturu un procesu, lai sekmētu nacionālā izglītības standarta mērķu sasniegšanu;
- 4) kultūras un izglītības profesionāļu sadarbības stiprināšana

- Četri Programmas ieviešanas principi ir aktīvi un klātesoši, bet to ieviešanas rezultāti un nostiprināšanās praksē vērtējama atšķirīgi.
- Visvairāk argumentu saņemts par to, ka Programma pārlicinoši nodrošina pirmo un trešo principu: visu skolēnu iesaisti, nodrošinot līdztiesīgumu kultūras norišu pieejamībā (1) un saikni ar tiešo mācību saturu un procesu, lai sekmētu nacionālā izglītības standarta mērķu sasniegšanu (3). Par trešo principu minēts, ka tas pagaidām nedarbojas sistemātiski, bet ir daudz labo prakšu, kurām ir potenciāls izplatīties.
- Kontroversāli spriedumi un diskusijas par izpausmēm Programmā konstatēti par principu: tradicionālo kultūras vērtību un laikmetīgās kultūras un mākslas norišu līdzsvars (2), situāciju lielā mērā provocē jēdzienu “tradicionālā un laikmetīgā kultūra/māksla” nozīmju plurālisms izglītības un kultūrvidē, kā arī noteiktas pedagogu daļas kompetences trūkums laikmetīgās mākslas analīzes jomā.
- Visvairāk ieguldījumus nākotnē, ekspertu ieskatā, pieprasa princips: kultūras un izglītības profesionāļu sadarbības (4) stiprināšana.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

PROGRAMMAS MĒRĶU SASNIEGŠANAS NOVĒRTĒJUMS SKOĻOTĀJU VIEDOKĻOS

No 903 aptaujātajiem skolotājiem 768 jeb 85% pieredzējuši kādu Programmas norisi 2022./2023. mācību gada laikā.

Aptaujas norise: 2023. gada septembris.

Izlasē iekļautie skolotāji sasniegti ar pašvaldības koordinātoru starpniecību.

n = 903 Vispārīgi jautājumi / n = 768 Novērtē pēdējā gada pieredzi Programmā

SKOLOTĀJU VIEDOKĻI

1. Skolotāju raksturojums
2. Pieredzētās kultūras norises
3. Norišu un nozaru izvēle
4. Piedāvājuma pieejamība
5. Lēmuma pieņemšana un sadarbība
6. Norišu integrēšana mācību procesā
7. Vispārējs programmas novērtējums
8. Atbalsts un nākotnes perspektīvas

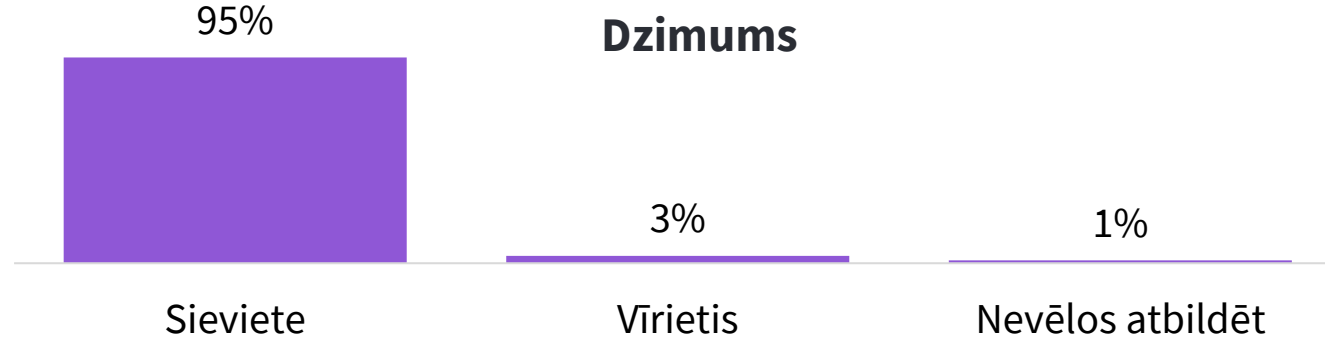

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

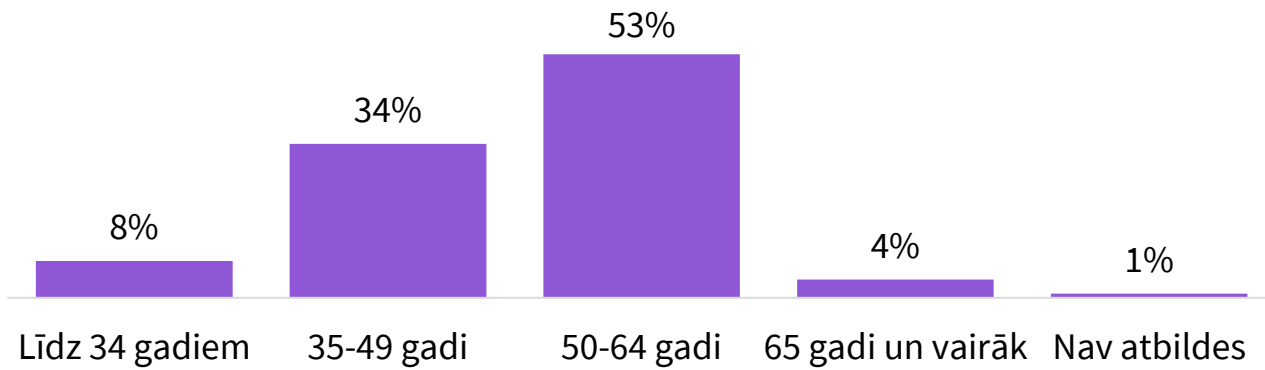
Skolotāju un pārstāvēto skolu raksturojums

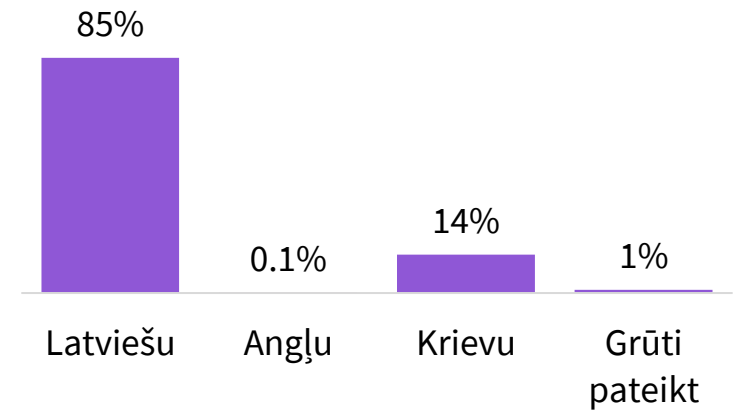
Dzimums

Vecuma grupa

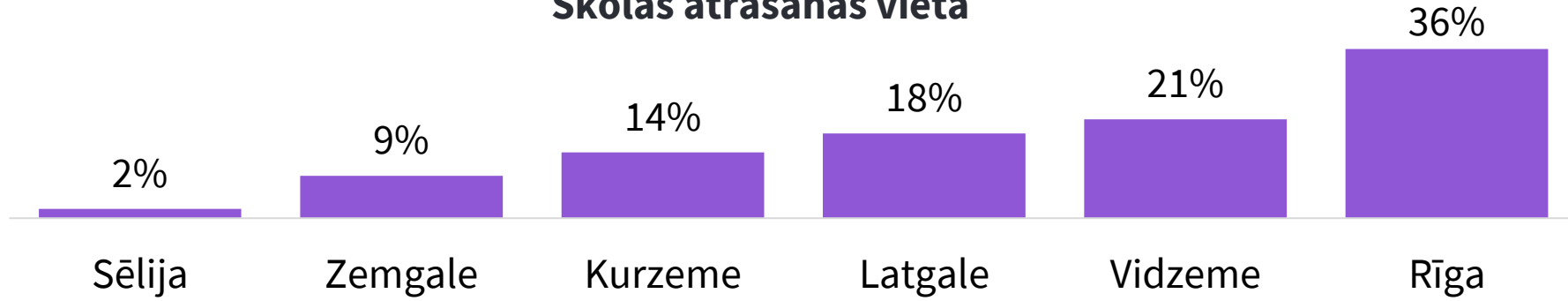

Sarunvaloda ģimenē

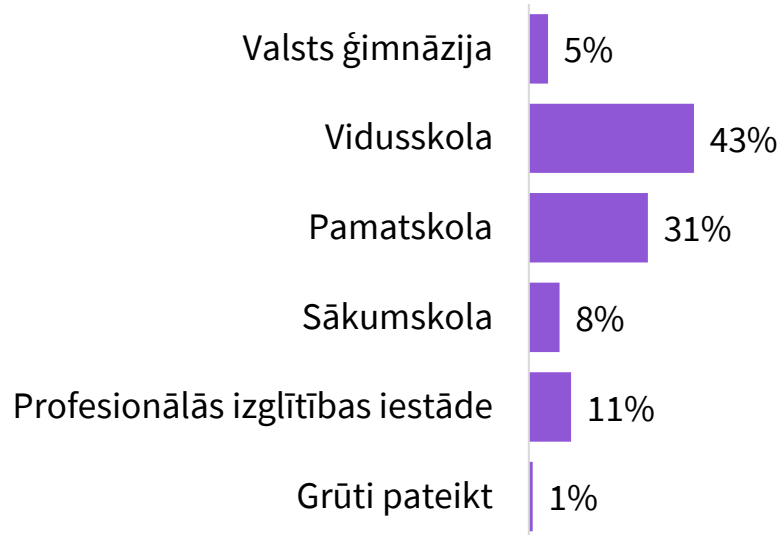

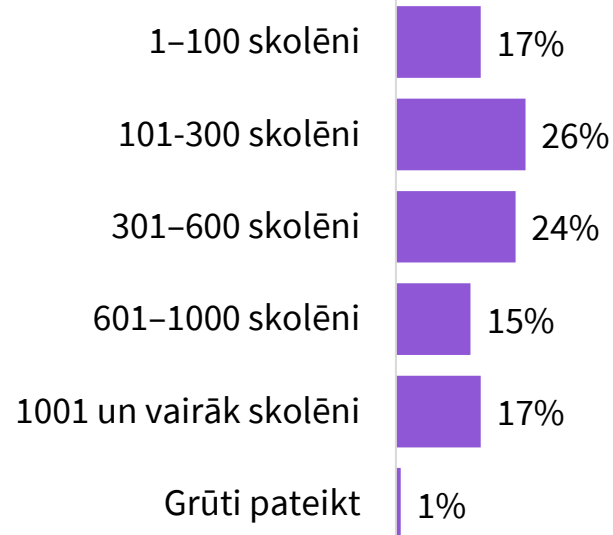
Skolas atrašanās vieta

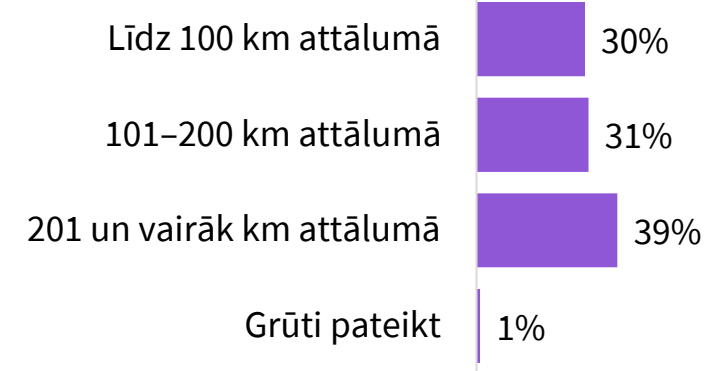
Skolas veids

Vidējais skolēnu skaits

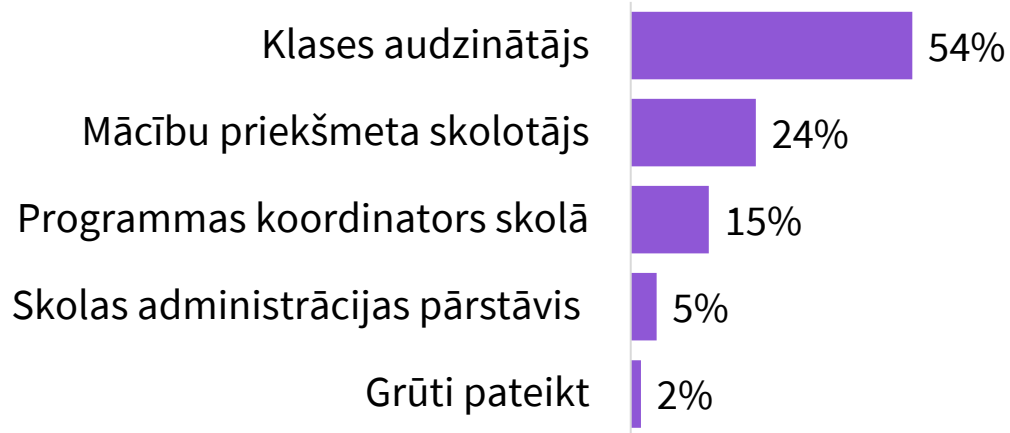

Attālums līdz Rīgai

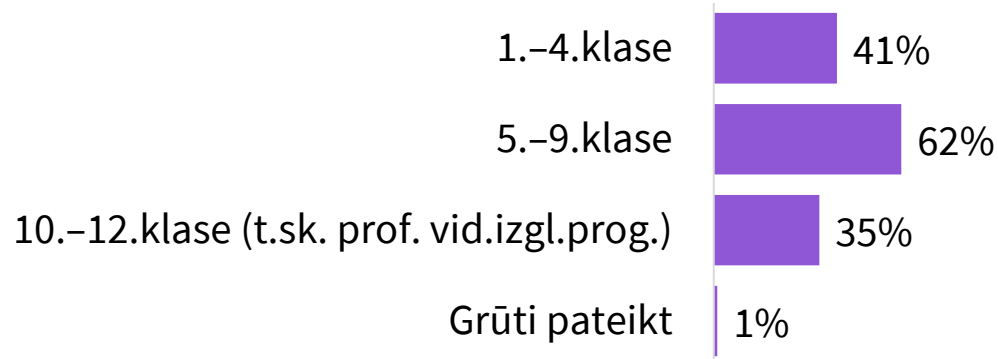

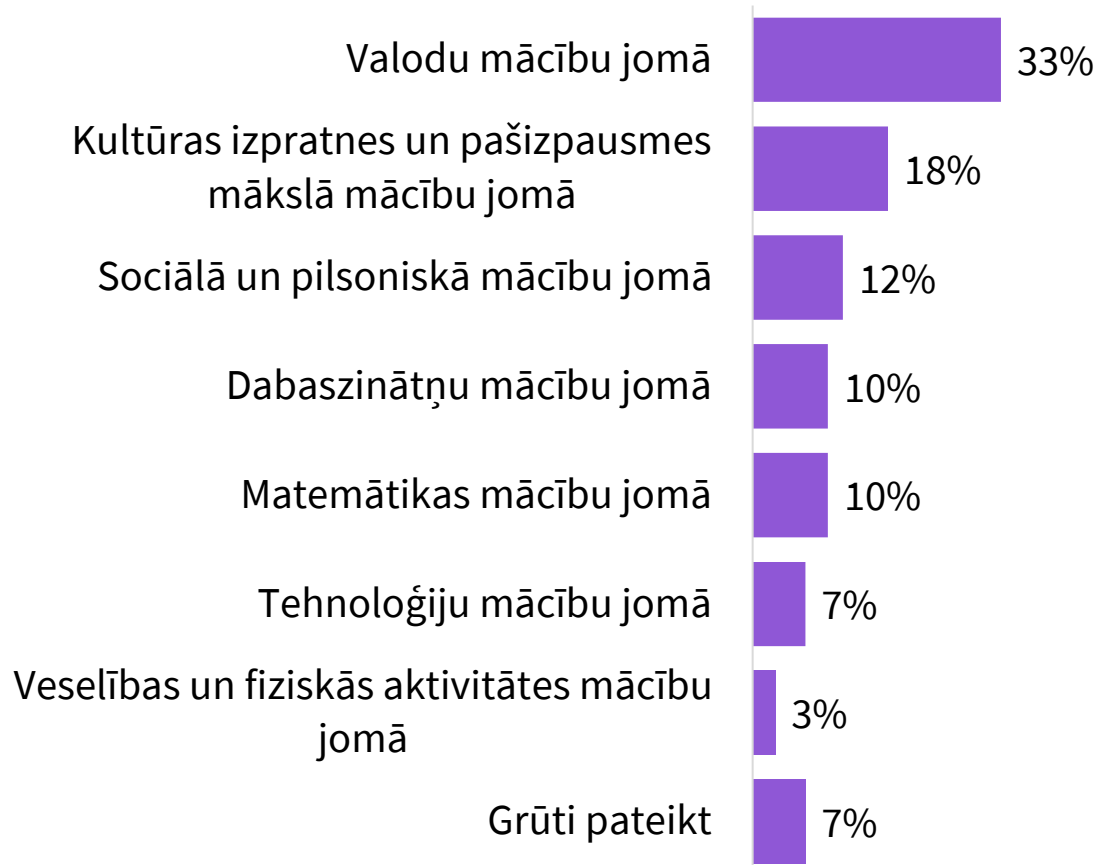
Saistība ar Programmu

Strādā klašu grupā (vairākas atbildes)

Stundas vada

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

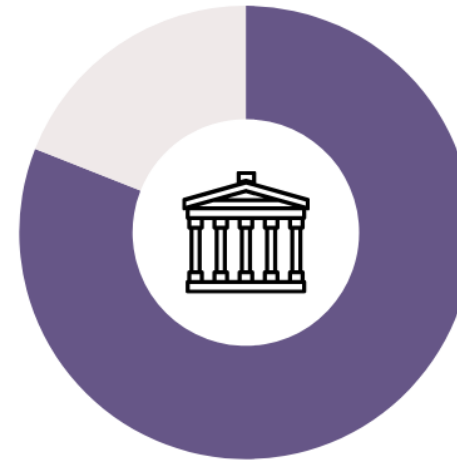
Pieredzētās kultūras norises Programmas ietvaros pēdējā gada laikā

Pieredzēto norišu formāts

Klātienes norises **ārpus skolas** pie kultūras pakalpojuma sniedzēja ir iecienītākā kultūras norišu pieredzēšanas forma, bet līdztekus ir svarīgas arī klātienes norises **skolā**.

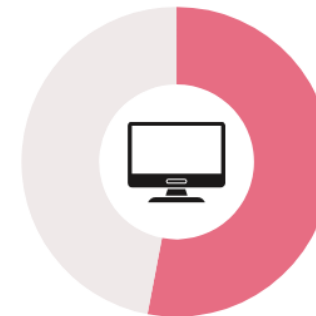
- **Skolās tālāk no Rīgas** ir biežāks klātienes norišu apmeklējums **ārpus skolas**.
- Klātienes norises **skolā** mazāk tiek pieredzētas **Latgalē** un **Sēlijā**, bet **Vidzemē** un **Rīgā** ievērojami vairāk.

Klātienes norises ārpus skolas
81%

Klātienes norises skolā
69%

Digitālās norises
53%

n = 768
(iespējamās vairākas atbildes)

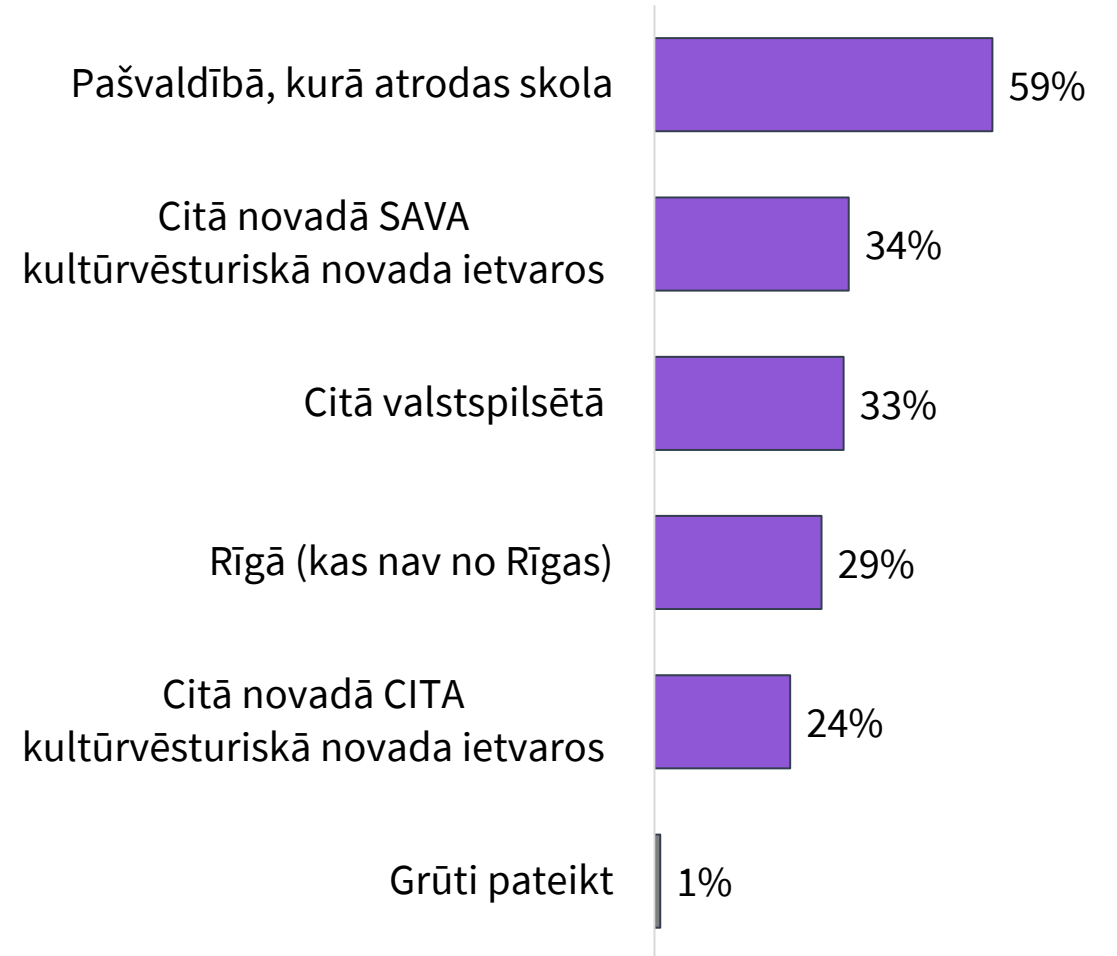

Ārpus skolas norises pieredz savās pašvaldībās, Rīga nav sasniedzama visiem.

- Skolotāji visvairāk ārpus skolas norises pieredzējuši **savā pašvaldībā**, kurā atrodas skola (59%).
- **Savā pašvaldībā** norišu apmeklējums ievērojami atšķiras no skolas atrašanās vietas - vairāk apmeklējuši **Rīgas** skolotāji (71%), ievērojami mazāk pašvaldībās **Sēlijā** (17%) un **Zemgalē** (47%).
- Nedaudz mazāk kā trešdaļa (29%) devušies uz **Rīgu**.
- Uz **Rīgu** dodas vairāk no **Zemgales** (31%) un **Vidzemes** (28%), mazāk no **Kurzemes** (15%) un **Latgales** (15%).
- Attālums ir šķērslis norišu Rīgā apmeklēšanai – jo tālāk, jo mazāk apmeklē. Alternatīva – piedāvājums **citās valstspilsētās**.

Kur notikušas Programmas norises, kuras skolotāji kopā ar skolēniem ir pieredzējuši ārpus skolas pēdējā mācību gada laikā?

n = 768
(iespējamās vairākas atbildes)

Līdzfinansējums Programmas norisēm

- Vairāk nekā puse skolu iztiek ar **Programmas finansējumu**.
- Jaunākajās klašu grupās svarīgs ir gan **vecāku**, gan **pašvaldības līdzfinansējums**.
- **Pašvaldību līdzfinansējums** vairāk bijis Rīgai tuvāk esošajām skolām.
- **Tālāk no Rīgas esošajām skolām nav gan papildus līdzfinansējums, gan mazāk notiek klātienēs norises skolā, atstājot tās ar mazāk resursiem, lai skolēni gūtu tādu pašu pieredzi kā tie, kas atrodas tuvāk Rīgai.**

Kāds līdzfinansējums izmantots Programmas norišu apmeklēšanai?

n = 768
(iespējamās vairākas atbildes)

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Norišu un nozaru izvēle

SKOLOTĀJU PIEREDZE: KULTŪRAS NOZARES, KURU NORISES DOMINĒ

Kultūras norišu pārstāvētās nozares pēdējā gada laikā skolās ir izvēlētas neviendabīgi un ir bijušas konkrētas preferences, atstājot atsevišķas nozares maz apmeklētās.

- **Populārākās** - mūzika, teātris, kultūras mantojums.
- Pietam 19% uzskata, ka **teātra** nozarē **trūkst piedāvājuma**. Citās nozarēs piedāvājuma trūkums nav tik izteikts (6-13%).
- Kultūras nozaru izvēli būtiski **neietekmē** attālums no Rīgas, ar diviem izņēmumiem.
  - **Rīgas** skolotāji mazāk apmeklējuši ar **kultūras mantojumu** saistītas norises.
  - **Kino** visvairāk skatīts skolās **vistālāk no Rīgas**.

Kādu nozaru norises programmas «Latvijas skolas soma» ietvaros skolotāji pieredzēja kopā ar skolēniem pēdējā mācību gada laikā (izbraukumā, uz vietas skolā, attālināti)?

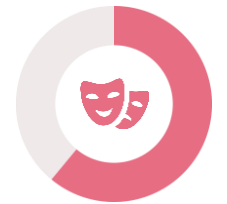
61%

Mūzika

63%

Kultūras mantojums

61%

Teātris

43% Kino

25% Literatūra un grāmatniecība

23% Vizuālā māksla

18% Dizains

16% Arhitektūra

9% Deja

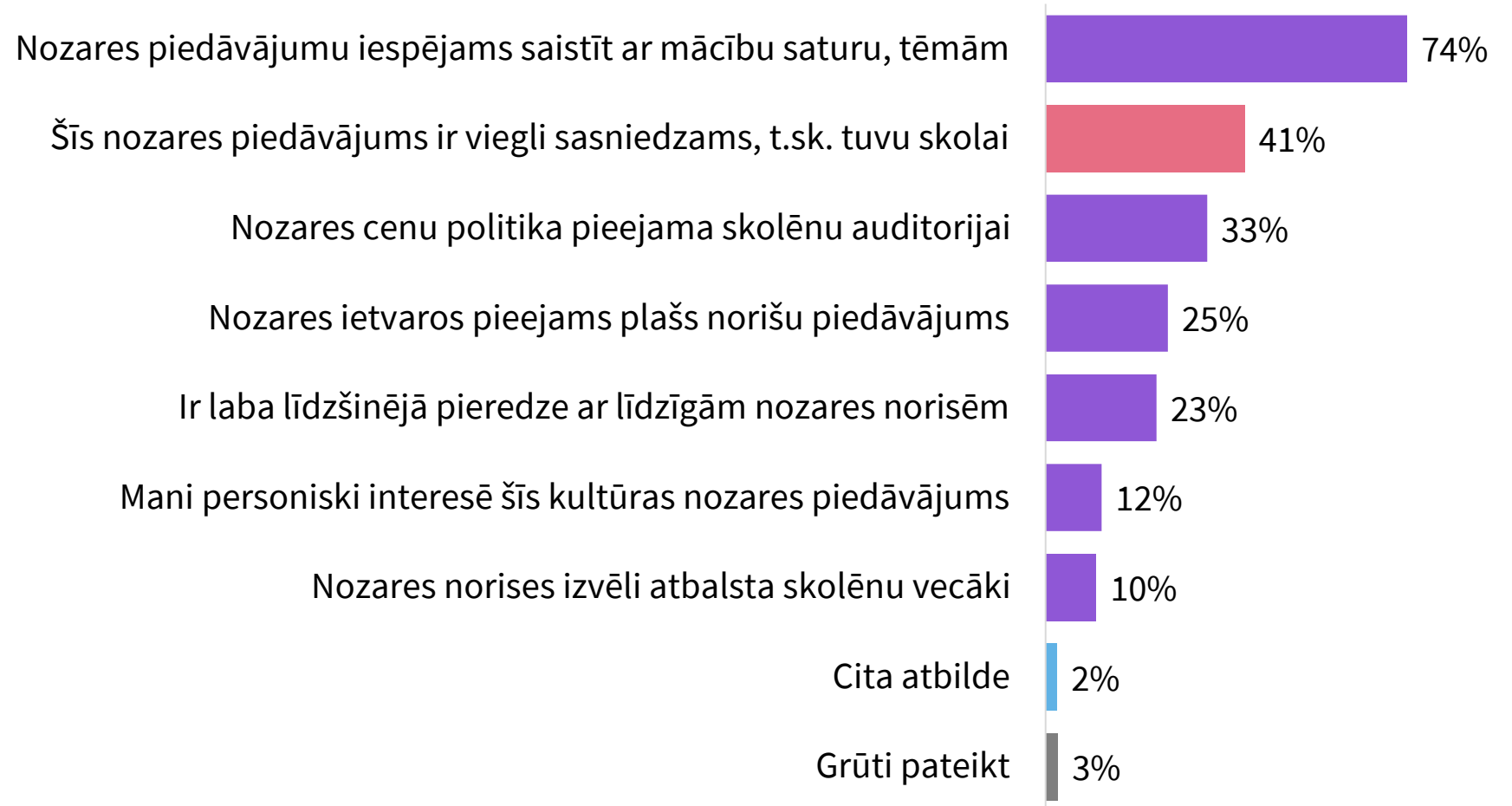
8% Cirks

Kultūras norišu NOZARES izvēli pēdējā mācību gada laikā visvairāk ietekmēja

Sasaiste ar mācību saturu un sasniedzamība

Attālums un
nokļūšana kā
izvēles iemesls ir
īpaši svarīgs skolām
Latgalē un ar
mazāk skolēniem.

n = 768 (iespējamās vairākas atbildes)

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Piedāvājuma pieejamība

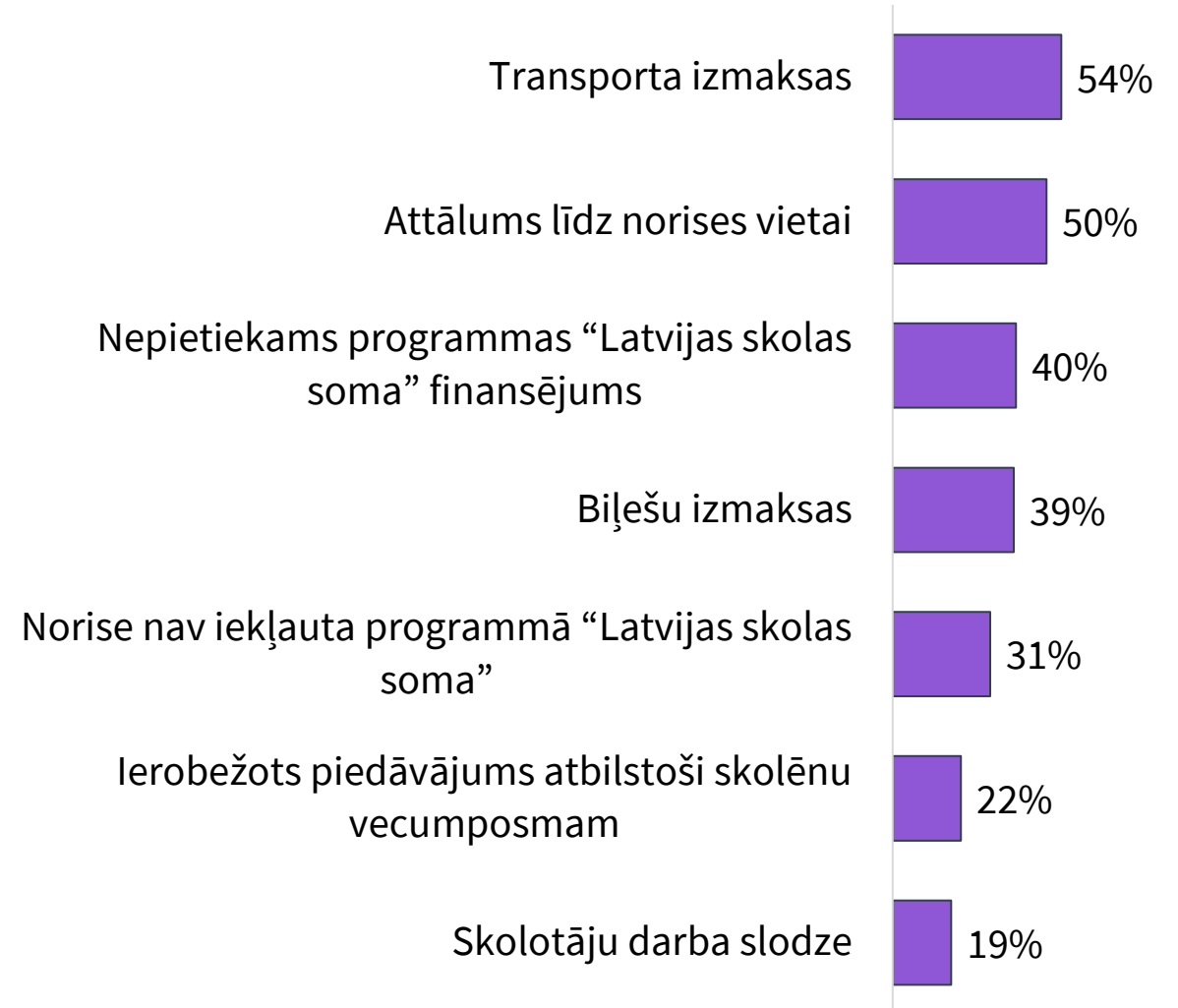

Attālums un nepietiekamais finansējums ierobežo

Lielākie šķēršļi pieredzēt kultūras norises ir saistīti ar skolu **attālumu** no norises vietām un **nepietiekamo finansējumu**.

- **Vismazāk** šķēršļu kultūras norišu pieredzēšanai ir **Rīgā**, bet kultūrvēsturiskajos novados ir atšķirīgas problēmas.
- **Attālums** kā būtisks šķērslis ir skolām, kas atrodas vairāk par **201km no Rīgas** un **Latgales** skolām.
- **Transporta** izmaksas kā šķērslis ir neatkarīgi no **attāluma no Rīgas**, bet tieši **Rīgā** tas nav ievērojams šķērslis.
- **Nepietiekams finansējums** ir šķērslis visos **novados** (43-50%), **Rīgā** 32%.

Ierobežojoši šķēršļi skolēnu kultūras norišu pieredzēšanai Programmas ietvaros

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Lēmuma pieņemšana un sadarbība

Lēmuma pieņemšana

- **Lielāka ietekme:** skolas koordinatori, klašu audzinātāji, skolu administrācijai.
- **Mazāka ietekme:** pašvaldību izglītības un kultūras speciālistiem, kā arī skolas padomei un skolēnu pašpārvaldei.

Ietekme lēmuma pieņemšanā par norises izvēli Programmas ietvaros (vidējais vērtējums 5 ballu skalā, kur 5 - "liela ietekme", 1 - "nav ietekme")

SKOLĒNU ATBILDES PAR TO, VAI VIŅI IR PIEDALĪJUŠIES LĒMUMU PIENĒMŠANĀ PAR KULTŪRAS NORISES APMEKLĒŠANU

n = 345 (dati no skolēnu aptaujas)

Jā, ir bijusi iespēja izvēlēties un ieteikumi tika ņemti vērā **55%**

Jā, ir bijusi iespēja izvēlēties, bet ieteikumi netika ņemti vērā **8%**

Nē, nav bijusi iespēja izvēlēties **26%**

Grūti pateikt **12%**

31%

Skolēni piedalās sagatavošanas darbos, ja norise notiek skolā

30%

Skolēni piedalās norises organizēšanā, ja tā notiek ārpus skolas (plāno maršrutu u.c.)

27%

Skolēni iesaka konkrētu ar mācību saturu saistītu norisi

27%

Skolēni netiek iesaistīti norišu izvēlē, plānošanā un organizēšanā

18%

Grūti pateikt

VEIDI, KĀ SKOLĒNI TIEK IESAISTĪTI PROGRAMMAS NORIŠU IZVĒLĒ, PLĀNOŠANĀ UN ORGANIZĒŠANĀ

n = 768 (iespējamās vairākas atbildes)

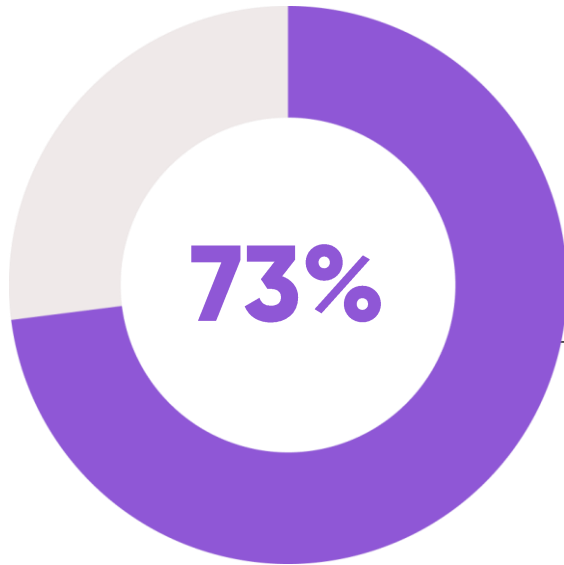

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

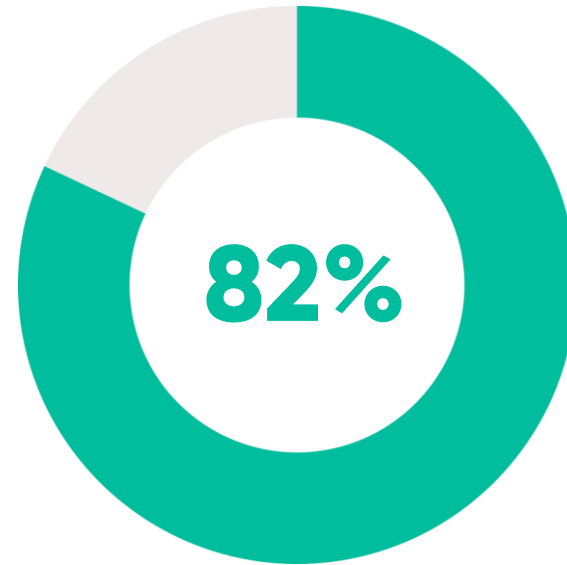
Norišu integrēšana mācību procesā

KULTŪRAS NORIŠU PIEREDZES IZMANTOJUMS IZGLĪTĪBAS SATURĀ - NESISTEMĀTISKS

Skolotāji izmanto konkrēta mācību priekšmeta satura apgūšanai

Skolotāji izmanto audzināšanas stundās

Mazāk izmanto SKOLOTĀJI, kas strādā profesionālās izglītības iestādēs, Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas skolotāji, tie, kas paši retāk apmeklē kultūras norises ārpus Programmas. Tikai nepilna puse (49%) SKOLĒNU uzskata, ka ir svarīgi, lai kultūras norise ir sasaistīta ar to, kas tiek apgūts skolā.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Vispārējs Programmas novērtējums

PROGRAMMAS GALVENO PAMATPRINCIPU NOVĒRTĒJUMS

Vērtējot piecu ballu skalā, skolotāji atzīst pietiekami augstu Programmas atbilstību visiem tās pamatprincipiem un uzdevumiem.

- **Visaugstāk vērtēta** visu skolēnu iesaiste, nodrošinot līdztiesīgumu kultūras norišu pieejamībā (4,4).
- Līdzsvars tradicionālo un laikmetīgo kultūras un mākslas norišu izvēlē (4).
- Kultūras un izglītības profesionāļu sadarbība (4).
- Saikne ar tiešo mācību saturu un procesu, lai sekmētu nacionālā izglītības standarta mērķu sasniegšanu (3,9).

Vidējais skolotāju vērtējums Programmai ir 4,5

95% skolotāju atzīst, ka «Latvijas skolas soma» būtu jāturpina nākamajos mācību gados

95%

PROGRAMMAS MĒRĶU SASNIEGŠANA SKOLOTĀJU VĒRTĒJUMĀ

Vidējais novērtējums 5 ballu skalā (5 – Programma pilnībā nodrošina, 1 – nemaz nenodrošina)

Visaugstāk novērtēti mērķi:

- Programma ietekmē skolēnu emocionālo labbūtību un mentālo veselību (4.3)
- Dažādo resursus mācību vielas apguvei (4.3)
- Paaugstina skolotāju kultūras kompetenci (4.3)
- Sekmē jaunu kultūras produktu veidošanu bērniem un jauniešiem (4.2)

Viszemāk novērtēti mērķi:

- Veicina skolēnu interesi un motivāciju mācīties (3.7)
- Veicina sadarbību ar vecākiem un ģimeni (3.2)

- Skolotāju vērtējumā Programma sniedz **pozitīvas iespējas galvenajām iesaistīto grupām** – skolēniem, skolotājiem un arī kultūras notikumu veidotājiem.
- Programma dod vienlīdz svarīgu iespēju **dažādot mācību saturu** ar jaunu kultūras pieredzi un arī **uzlabo skolēnu emocionālo labsajūtu**, savukārt skolotāji novērtē iespēju **celt paši savu kultūras kompetenci.**

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Atbalsts un nākotnes perspektīvas

IZMANTOTAIS ATBALSTS

- Programmas kultūras norišu piedāvājums (58%)
- Programmas ikmēneša norišu izlases (35%)
- Programmas sniegtā informācija sociālos tīklos (32%).

Lielākajai daļai ar šādu atbalstu pietiek.

Tiem, kuriem nepietiek, būtu nepieciešamība:

- palielināt finansējumu (t.sk. no norises vietām tālāk esošajām skolām nodrošināt transportu)
- plašāku, pārskatāmāku informāciju par Programmu.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

PROGRAMMAS MĒRĶU SASNIEGŠANAS NOVĒRTĒJUMS SKOLĒNU VIEDOKĻOS

Par kultūras norišu pieredzēšanu un priekšstatiem par Programmu tika aptaujāti **577** vispārizglītojošo dienas skolu **12. klašu skolēni** un profesionālo izglītības iestāžu **3. un 4. kursu studenti**.

Aptaujas norise: 2023. gada septembris, oktobris.

Izlase veidota pēc skolu saraksta, kuras saņēmušas Programmas finansējumu.

SKOLĒNU VIEDOKĻI

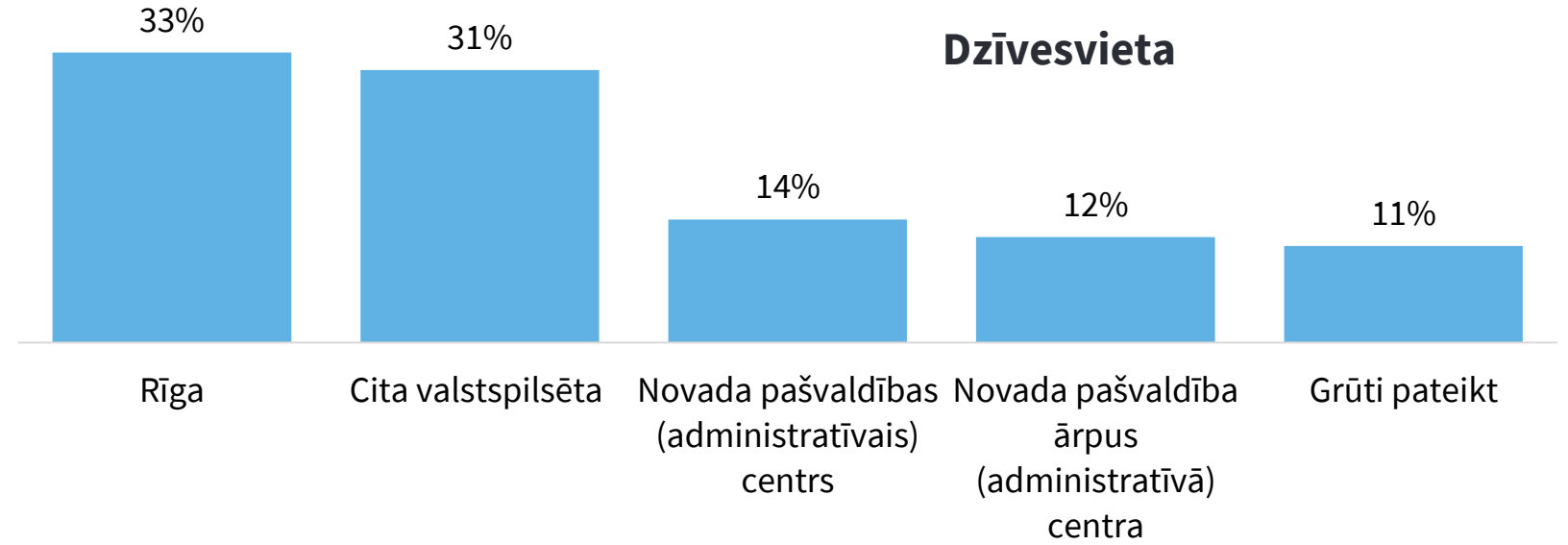
1. Skolēnu raksturojums
2. Pieredzētās kultūras norises
3. Ieguvumi no kultūras un mākslas norisēm
4. Skolēniem saistošas norises
5. Informētība par Programmu

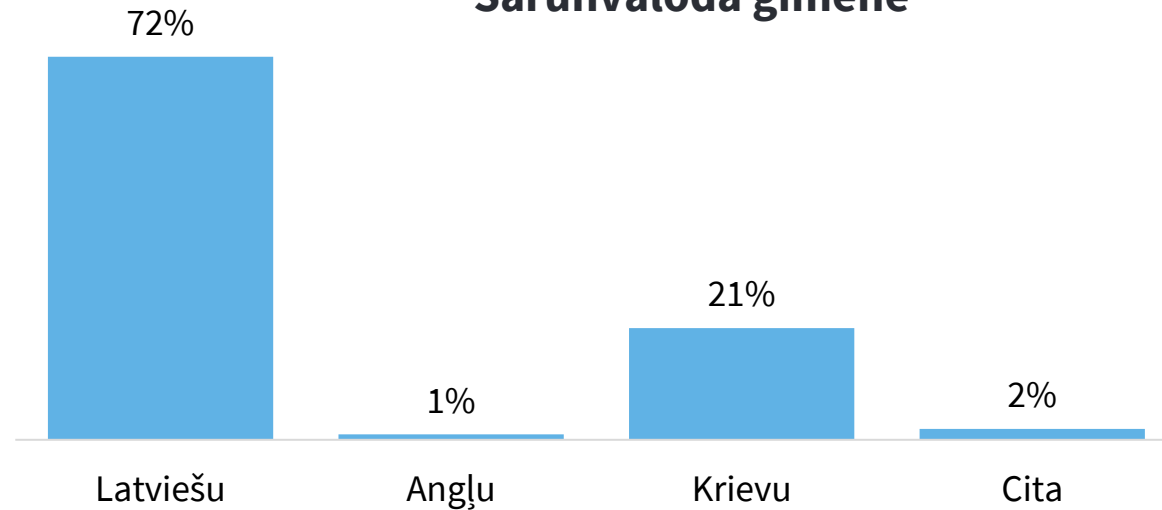
Skolas veids

Dzīvesvieta

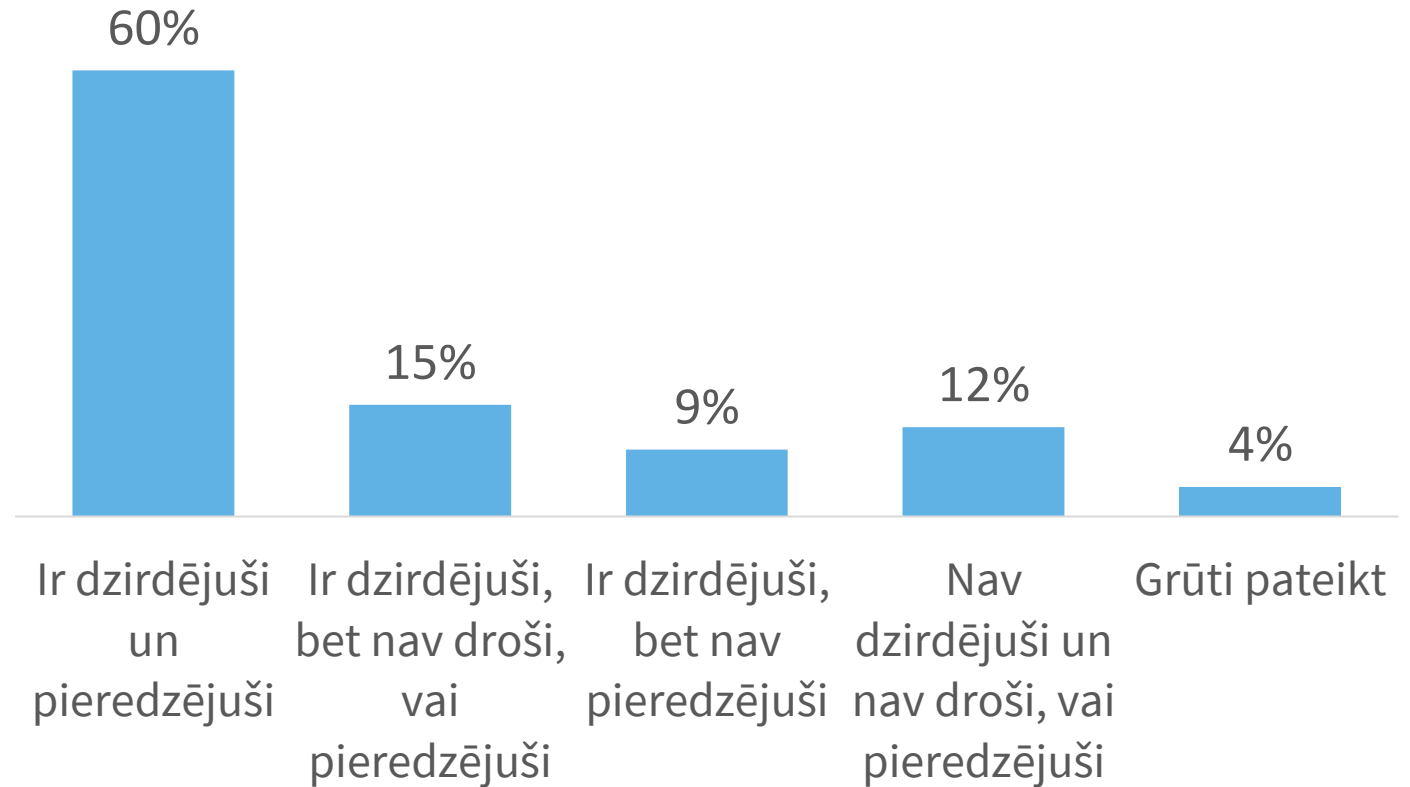
Sarunvaloda ģimenē

Vai skolēni
dzirdējuši par
Programmu un
pieredzējuši
kultūras norises
tās ietvaros?

84% ir dzirdējuši par
programmu

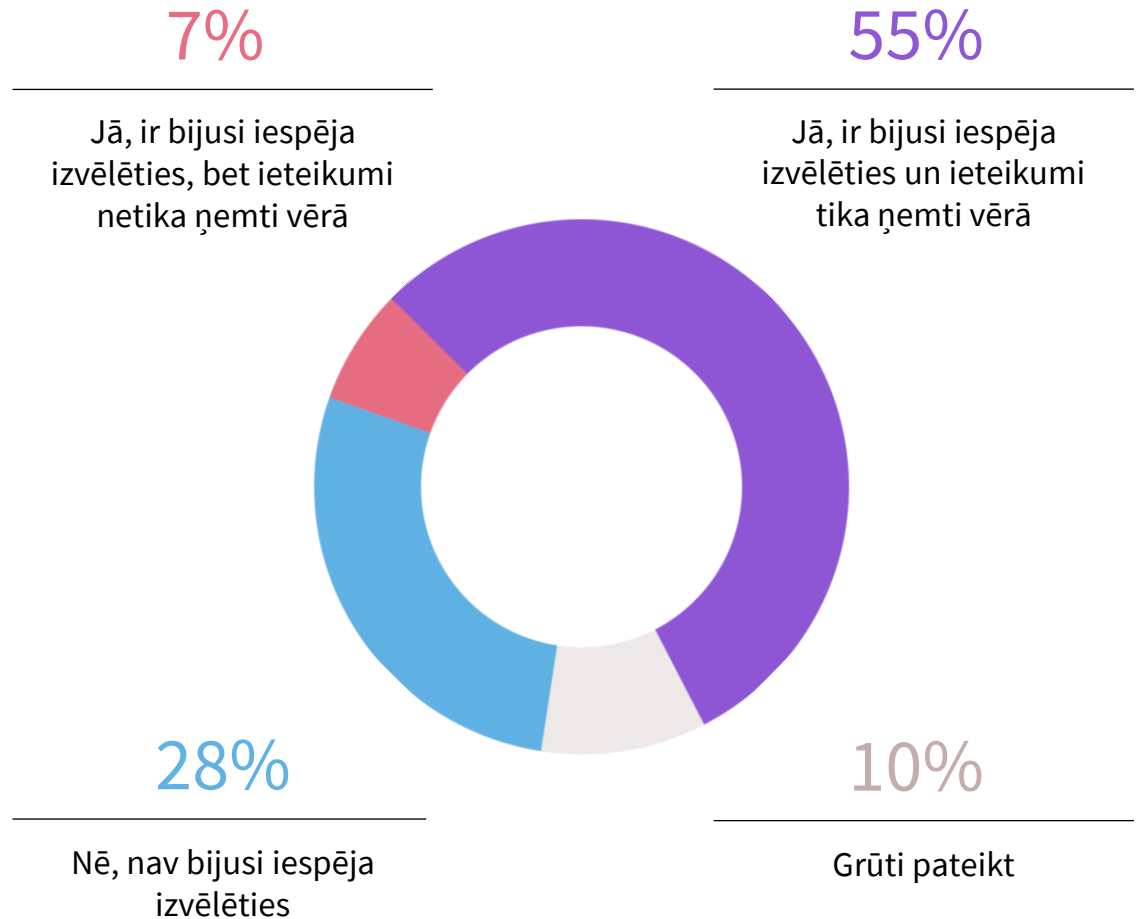

SKOLĒNI PAR SAVU LĪDZDALĪBU LĒMUMU PIEŅEMŠANĀ

Skolēnu līdzdalība lēmumu pieņemšanā uzskatāma par būtisku skolēnu līdztiesīguma un motivācijas stiprināšanas faktoru, kā arī priekšnoteikumu Programmas satura daudzveidības nodrošinājumā.

Skolēnu **līdzdalības līmenis lēmumu pieņemšanā** par kultūras norišu izvēli un apmeklējumu uzskatāms par **pietiekami augstu**.

Vai Tu esi piedalījies lēmuma pieņemšanā par kādas kultūras norises apmeklēšanu kopā ar klasi/kursu programmas “Latvijas skolas soma” ietvaros?

IEPRIEKŠĒJĀ GADĀ PIEREDZĒTĀS KULTŪRAS NORISES

Skolēni norāda uz plašu pieredzēto kultūras norišu klāstu pēdējā gada laikā gan **skolas telpās**, gan **kultūras institūcijās**. Retāk pieredzētas norises **digitālajā vidē**.

- **Skolā** populārākie norišu veidi bijuši **koncerti (47%)**, **filmas (47%)** un **teātra izrādes (39%)**.
- **Kultūras institūcijās** visbiežāk skolēni apmeklējuši **muzeja apmeklējums (54%)** un arī apmeklējuši **teātri (52%)**.
- **Digitāli** visbiežāk skatītas **filmas (44%)**.
- Jebkādos formātos reti pieredzētas ir **cirka** un arī **dejas** izrādes.

Iepriekšējā mācību gadā neko NAV pieredzējuši

15% Digitāli

6% Skolas telpās

5% Kultūras institūcijās

Saskaņā ar **skolotāju** aptaujas datiem, **teātris**, **kino** un **koncerti** bija biežāk apmeklētās norises iepriekšējā mācību gadā.

Kādas kultūras norises skolēni vēlētos apmeklēt

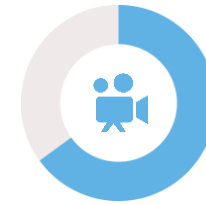
- Iepriekšējā gadā visvairāk iepazītās kultūras norises (kino, teātris, mūzika) skolēni **vēlētos iepazīt arī turpmāk.**
- Kultūras mantojuma nozares norises skolēnu vidū **nav populāras**, bet skolotāji norāda, ka skolēni tās apmeklējuši visvairāk.
- Daļa skolēnu izsaka **vēlmi apmeklēt** gan dejas, gan cirka norises, kuras viņiem līdz šim ļoti maz izdevies iepazīt.

Kultūras nozares, kuras mācību procesa ietvaros šajā 2023./2024. mācību gadā **VĒLĒTOS** iepazīt vairāk

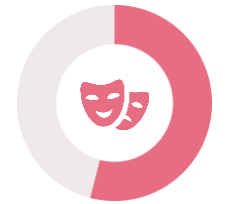
52%

Mūzika

65%

Kino

54%

Teātris

44% Dizains

42% Arhitektūra

40% Vizuālā māksla

32% Kultūras mantojums

29% Deja

23% Literatūra un grāmatniecība

22% Cirks

Kas skolēniem NAV SVARĪGI programmas piedāvājumā?

- Kultūras norišu **neierastais formāts**.
- Aktivitātes ar mūsdienu **tehnoloģiju** iesaisti.
- Sasaiste ar mācību **priekšmetu**.
- **Interaktīvi elementi** (iespēja iesaistīties un līdzdarboties).

Kas skolēniem IR SVARĪGI programmas piedāvājumā?

- Saprotama un draudzīga **valoda**.
- Skolēniem svarīgas **tēmas**.
- **Personības** – nozares profesionāļi.
- Norises saturs, kas saistīts ar sabiedrībā **aktuālām problēmām** un jautājumiem.

IEGUVUMI NO KULTŪRAS NORIŠU IEKĻAUŠANAS MĀCĪBU PROCESĀ

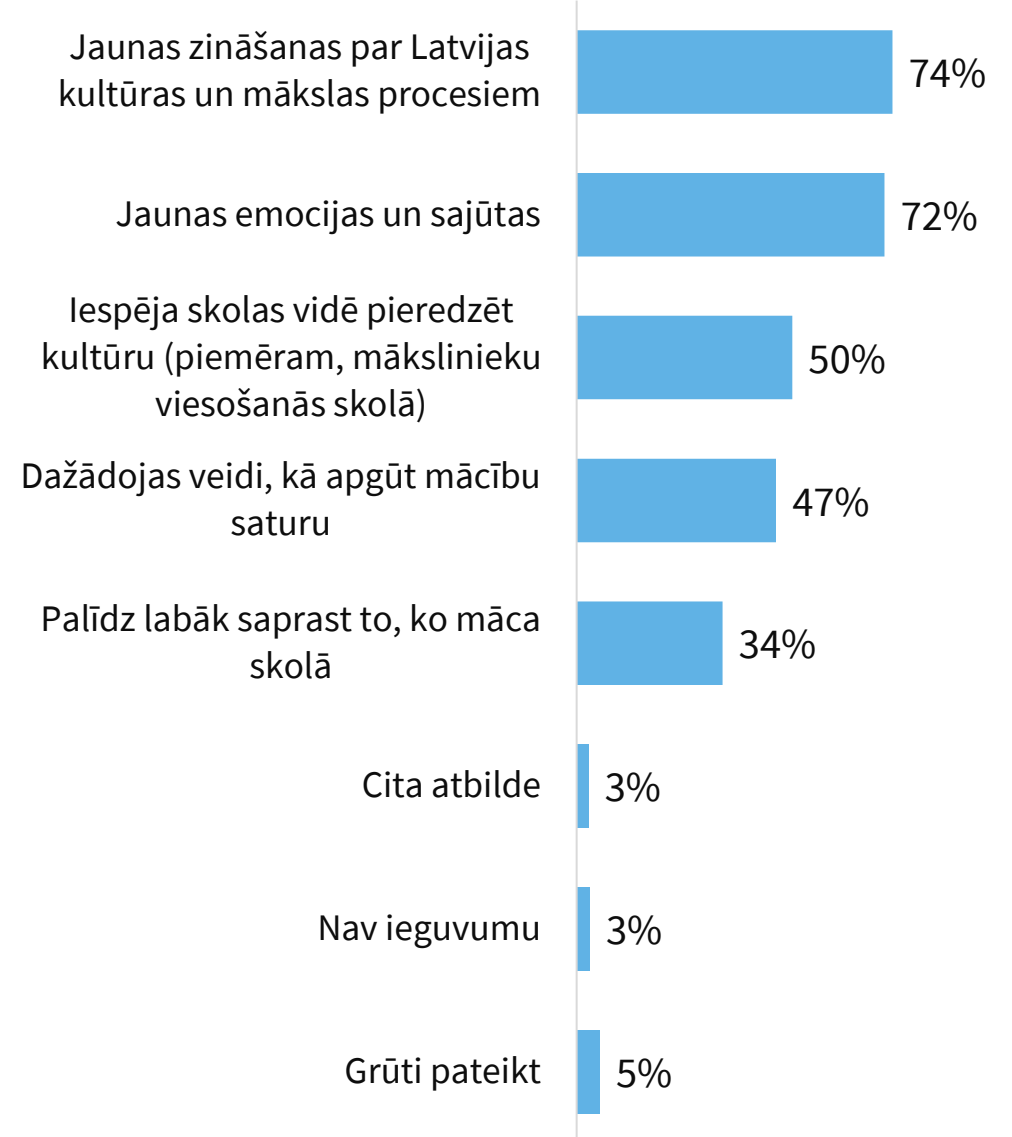
Svarīgākie ieguvumi

- **Jaunas zināšanas** par kultūru un mākslu Latvijā
- **Emocijas** un sajūtas

Mazāk svarīgi

- **Mācību saturs** dažādošana
- Palīdz saprast, ko **māca skolā**.

Visbiežāk kultūras norises noderējušas apgūstot **latviešu valodu, literatūru** un **vēsturi**.

SKOLĒNI: VIDĒJAIS PROGRAMMAS GALVENO PAMATPRINCIPU VĒRTĒJUMS SALĪDZINOŠI ZEMĀKS NEKĀ SKOLOTĀJIEM

Visaugstāk novērtēta iegūtās kultūras pieredzes pozitīvā ietekme uz **emocionālo labsajūtu un mentālo veselību** (3,7).

Salīdzinoši viszemāk vērtēts **kultūras norišu piedāvājuma plašums** (3,3).

Apgalvojumi skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē «pilnībā neatbilst» un 5 «pilnībā atbilst»

Kultūras norišu pieredzēšana mācību procesa ietvaros veicina manu interesi un motivāciju mācīties.

Kultūras norišu pieredzēšana mācību procesa ietvaros pozitīvi ietekmē manu emocionālo labsajūtu un mentālo veselību.

Latvijas kultūras un mākslas iepazīšana spēcina manu lepnumu par Latvijas valsti un tās cilvēkiem.

Skolēnu (jauniešu) auditorijai ir pieejams plašs kultūras norišu piedāvājums.

Mācību procesa laikā man tiek sniegta iespēja iepazīt gan kultūras vērtības, gan laikmetīgās izpausmes.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

PROGRAMMAS MĒRĶU SASNIEGŠANAS NOVĒRTĒJUMS KULTŪRAS NOZARES PROFESIONĀĻU VIEDOKĻOS

KULTŪRAS NOZARES VIEDOKĻI PAR

1. Programmas **vispārējo novērtējumu** un **līdzšinējo pieredzi** Programmas piecu darbības gadu laikā
2. Programmas ietekmi uz **piedāvājuma un pieprasījuma** veidošanu bērnu un jauniešu auditorijai
3. **Kritērijiem** kultūras norišu iekļaušanai Programmas satura piedāvājumā
4. Nozares **nodarbinātības iespējām**, izmaiņām un finansiālajiem ieguvumiem
5. **Komunikācijas iespējām** starp kultūras un izglītības sektoriem
6. Programmas **ilgtspēju** un kultūras nozares ieteikumiem Programmas veiksmīgai turpināšanai

PROGRAMMAS VISPĀRĒJS NOVĒRTĒJUMS UN LĪDZŠINĒJĀ PIEREDZE

Programma kā Latvijas kultūras vides virzītājspēks

Iespējas satikties ar jauniešiem.

Jauniešu auditorija klātesama gan piedāvājuma izstrādes procesā (t.sk. atbilžu meklēšanā par to, kā jaunieši uzrunāt), gan izmantošanā.

Skolēni kā nākotnes klausītāji un skatītāji.

Programma kā instrumentu pirmo pieredžu gūšanā un kultūras izpratnes veidošanā.

Programmas stabilitāte nodrošina sistemātisku finansējuma pieejamību kultūras operatoriem.

Programma sniedz iespēju palielināt auditorijas apjomu kultūras organizācijām un radīt jaunus kultūras produktus.

Programma izaicina organizācijas domāt par jauniem norišu formātiem, t.sk. kļūt mobilākiem un doties ārpus ierastās darbības vides.

Programmas norišu piedāvājuma klāsts veicina Programmas ekosistēmas veidošanos valsts mērogā.

Piedāvājuma augums radošo industriju un popmūzikas jomā, kurš aizvien vairāk izkonkurē akadēmiskās un klasiskās mūzikas organizāciju un kolektīvu piedāvājumu.

Laikmetīgā formāta un satura norises vēl nav izprotamas visiem skolotājiem un vēl nepieciešams darbs tradicionālā un laikmetīgā balansam radīšanai Programmā.

Finansējuma problemātika (nepietiekamība, augstas transporta izmaksas, nepieciešamību pēc finansējuma diferencēšanas u.c.), bet gudras plānošanas ļauj piešķirto finansējumu izlietot arī gudri, ievērojot regularitāti.

PROGRAMMAS IETEKME UZ PIEDĀVĀJUMA UN PIEPRASĪJUMA VEIDOŠANU BĒRNU UN JAUNIEŠU AUDITORIJAI

IETEKMES DIMENSIJAS:

- uz piedāvājuma saturu un formātu;
- uz izglītības saturu;
- uz sadarbības formām starp izglītības iestādēm un kultūras nozari;
- uz kultūras operatoru savstarpējo konkurenci un sadarbību;
- uz nākotnes auditorijas palielināšanu.

KRITĒRIJIEM KULTŪRAS NORIŠU IEKĻAUŠANAI PROGRAMMAS SATŪRA PIEDĀVĀJUMĀ

- Kritēriji kā atgādinājumu par Programmas būtību un jēgu. Tie kalpo par kvalitātes filtru un palīdz sagatavot norises pieteikumu.
- Noteiktās situācijās pieteikums ir izstrādāts ļoti kvalitatīvi, taču tas neatbilst tam, kas tiek īstenots reālajā dzīvē.
- Vairāki kritēriji ir abstrakti formulēti un var tikt uztverti dažādi – tos nepieciešams detalizēt.
- Nozīmīgi ne tikai kultūras profesionāļiem, bet arī izglītības sektoram.

NOZARES NODARBINĀTĪBAS IESPĒJAS, IZMAIŅAS UN FINANSIĀLAJIE IEGUVUMI

Programma kā iespēja radīt jaunas darba vietas vai pat galvenais ienākumu avots.

Programma kā iespēju iegūt papildus ienākumus māksliniekiem un profesionāļiem, kuru ienākumi ir neregulāri vai atkarīgi no pieejamajiem projektiem.

Programma kā iespēja piesaistīt jauniešu auditoriju mācību gada laikā, kas palīdz veiksmīgi pārorientēties pēc vasaras tūrisma laika un turpināt gūt ienākumus visa gada griezumā.

KOMUNIKĀCIJAS IESPĒJĀM STARP KULTŪRAS UN IZGLĪTĪBAS SEKTORIEM

KOMUNIKĀCIJAS FORMU DAŽĀDĪBA

- Tieša komunikācija ar skolotājiem un koordinatoriem (t.sk. kontaktu datubāzes un skolotāju katalogi).
- Programmas un pašu kultūras organizāciju tīmekļvietnes.
- Jaunumu izsūtīšana e-pastā.
- Tikšanās ar skolotājiem, aicinājumi uz mēģinājumiem un caurlaidēm.
- Izglītības pārvaldes kā starpnieks.

NOTEIKTI JĀTURPINA JEB PROGRAMMAS ILGTSPĒJA

NĀKOTNES UZLABOJUMI:

- Darbs ar skolotājiem un nepieciešamība sagatavot gan skolotājus, gan koordinatorus darbam ar Programmas daudzveidīgo piedāvājumu (t.sk. laikmetīgo mākslu).
- Lielāks finansējums Programmas darbībai un finansējuma plūsmu salāgošana.
- Nepieciešamība veicināt labo pieredžu apmaiņas un veidot forumus kultūras nozarei.
- Kultūras centri kā līdz šim neizmantotais potenciāls Programmas kontekstā.
- Paplašināt Programmas darbības apmērus arī pirmsskolas izglītībā, kā arī veidot pārneses uz sociālo sektoru, piemēram, probāciju dienestiem, veco ļaužu pansionātiem utt.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

IETEIKUMI

IETEIKUMI (I)

- Turpināt sniegt **metodisko atbalstu un atbalstu skolotāju profesionālajai pilnveidei**, jo īpaši laikmetīgās mākslas izpratnes jautājumos.
- Veidot **ciešāku saikni ar aktīvākajiem skolotājiem**, nostiprināt viņu kā starpnieku jeb mediatoru lomu Programmas ieviešanā.
- **Paaugstināt izglītojamo informētību** par Programmu, attīstīt un padziļināt skolēnu izpratni par Programmas jēgu un iespējām, tostarp izglītības programmu apguvē.
- **Attīstīt skolēnu līdzdalības formas** lēmumu pieņemšanā, kas saistīti ar Programmu.
- Atbalstīt **plānošanas un sadarbības prakses izglītības sektorā**: iestādes un starpiestāžu līmenī.

IETEIKUMI (II)

- Attīstīt praktiskas darbības, lai **vairāk sadarbotos ar citām iesaistītajām pusēm**: vecākiem, medijiem.
- Veicināt Programmas norišu **kvalitāti** un **attīstīt to atbalsta instrumentus** visās kultūras un mākslas nozarēs.
- Risināt ar **finansējuma plūsmu** saistītos problēmjautājumus.
- Turpināt labās prakses izplatīšanu dažādos formātos un radīt visu iesaistīto pušu **domapmaiņas** iespējas.
- Izskatīt iespēju nodrošināt Programmas principu **pārnesi uz pirmsskolas izglītības iestādēm**, kā arī sociālo sektoru.
- Stiprināt daudzvirzienu **sadarbību starp kultūras un izglītības nozari** visos līmeņos, tostarp rīcībpolitikas veidošanas ietvarā.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

PALDIES!